

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy évre — — 120 kor.
Fél évre — — 60 kor.
Egy negyed évre 30 kor.
Egy hónap — — 10 kor.

Nyitóléti költségeknek megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és eszéki egyesült
vesszők palotájában.
TELEFON-SZÁM 28.
KIADÓHIVATAL:
Arad Nyomda Rt. Rt. Rt.
Társaság.
Művelődési központ 22. sz.
TELEFON-SZÁM 12.

Arad, 1919.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, november 9.

Új orosz békejavaslat.

Bukarest. A Dimecata jelenti Nauenből, hogy a moszkvai szovjetgyűlésen Kereszenko javaslatot terjesztett be, hogy Oroszország ajánlja fel a békét ellenségeinek.

Ötven éves a levelezőlap.

A karlsruhei német postakongresszuson, 1865-ben, elvetették azt az indítványt, hogy borítsák nélküli kartonlapokat is továbbított a posta. Három évvel később azonban az osztrák és magyar postán bevezették a levelezőlapokat, amit nem sokára a világ többi állama is megtett. Ma már évente mintegy 6000 millió levelezőlap kerül forgalomba az egész világon.

A levelezőlap történetéhez tartozik a sár levelezőlapok keletkezése is, amely magyar ember, Csattel Gyula találmánya. Az első levelezőlapok két krajcárba kerültek, pontosan és gyorsan a címzettesek érkezték, míg ma jóval drágább az árak, de annál lassabban jutnak célhoz.

116 Irodalmi pályamű.

Nemrég járt le a Kölesy-Egyesület által hirdetett vers és novellapályázat határideje. Beérkezett összesen 28 verspályázat 67 darab költeménnyel, 12 darab verses elbeszélés és 37 novella. A beérkezett pályamunkákat két 3-3 tagból álló bizottság fogja megbírálni.

A galsal gyilkosság.

Részletesen írtunk arról a borzalmas gyilkosságról, amely mában tartotta egész Galsa község lakosságát. Az egyik gyilkost, Popovics Szávut ma behozták az aradi ügyészség fogházába és az ügyész elrendelte azonnali letartóztatását. Sommer Nándor vizsgálóbíró fáradhatatlanul dolgozik, hogy a borzalmas gyilkosság minden apró részletét felderítse és intézkedjen az iránt, hogy a másik gyilkost, a meggyilkolt paraszt sógorát haladéktalanul hozzák Aradra, mert jelenleg a régi királyság területén tartózkodik. Az elásott hullát eddig még nem sikerült megtalálni.

Horthy megegyezett a magyar ellenzék vezéreivel.

Egy Budapestről Aradra érkező érdekes dolgokat mondott el azokról a nagyfontosságú politikai tanácskozásokról, amelyeket sir Georg Clark az antant teljes hatalma budapesti megbízottja folytat a magyar pártok vezetőivel. Elmondotta, hogy amikor Horthy Miklós a magyar hadsereg főparancsnoka megjelent Clark-nál, — a miről az Aradi Közlöny már közölt tudósítást — a magyar főparancsnok ott találta Clark fogadószobájában a magyar ellenzék vezetőit: Lovászy Márton, Vázsonyi Vilmos, Garami Ernő és nagyatádi Szabó Istvánt.

Az antant meghatalmazottja felkérte a politikusokat és a fővezért, hogy tárgyaljanak egymással. Lovászy kérte ugyan Clarkot, legyen jelen a megbeszélésen, de ő ezt elhárította és a magyar utakat magukra hagyta. Két és fél óráig tartott ez a konferencia, amelynek végzetével Horthy Miklós felhatalmazta a tanácskozáson résztvevő politikusokat annak közlésére, hogy

ha a nemzeti hadsereg Budapestre bevonul, katonai diktatúra semmi esetre sem lesz. A hadsereg alárendell magát annak a kormánynak, amelyet az antant kiküldött teljes hatalma megbízottja címszer. Ezen nyilatkozat mellett Horthy még azt is, hogy ő a polgári jogegyenlőség alapján áll és amint el van szánva arra, hogy a bolsevizmust még esztrádjában elfogassa, nem fogja törni azt sem, hogy a hadsereg bármely tagja a polgári rend és a polgári jogegyenlőség ellen támasszon.

Mindezt azonnal írásba foglalták és az iratot aláírták: Horthy Miklós, Lovászy Márton, Vázsonyi Vilmos, Garami Ernő és nagyatádi Szabó István. Clark ezek után teára vendégül hívta meg a magyar utakat, akik a meghívást elfogadták, csupán Horthy távozott a miniszterelnökségre, ahol azonnal minisztertanács ült össze, amelyen a fővezér is megjelent. Este az ellenzéki pártkörökben a pártvezetőségek tudomásul vették Horthy nyilatkozatát.

A genfi gyorsvonat és a Simpson-expressz katasztrófái

A genfi gyorsvonat kétfőn éjszaka összeütközött Pontsur-Yonne állomáson a Simpson-expressz-szel. A genfi gyorsvonat vezetője ugyanis nem vette figyelembe a tilos jeleket és belevitte a vonatot az állomás előtt haladó expressz-vonatba.

A Neues Wiener Journal genfi távirata szerint a Pont-sur-Yonne-nál történt vasúti szerencsétlenség az utóbbi években történt legnagyobb ilyen katasztrófák közé tartozik. A legutóbbi jelek szerint a halottak száma hatvanra emelkedett, a sérülteké pedig meghaladja százakat, holott ma reggel csak harminc halottról beszéltek. A holttestek nagyrészt még nem lehetett a romok alól kiszedni. Megállapították, hogy a szerencsétlenül járt emberek nagyrészt alva értek a halálos szerencsétlenség.

Az összeütközés erejéről fogalmat alkothatunk magunknak, ha tudjuk, hogy a genfi gyorsvonat, amely félórai késéssel indult el Párisból, kilencven kilométeres sebességgel rohant bele az előtte robogó expressz-vonatba. A málna- és postakocsik apró szilánkokká törtek. A postakocsiban tizenegy hivatalnok volt, ezek közül csak három meglétek meg, súlyosan sebesült állapotban.

Jóvedelmek és a vagyonadó.

Arsenóvics pénzügyigazgató a következő hirdetményt adta ki:

A nagyzebeni kormányzótanács elrendelte, hogy 1918. évre illetve 1919. évre a jóvedelmek és vagyonadó az előző évre megállapított összegben folytatólag elvesszők. Az 1917. és 1918. évi hányeremegadó az előző évre megállapított adóalapok figyelembevételével a pénzügyigazgatóság által vetendő ki.

Ha a három adónem csak abban az esetben tárgyalandó a 1918. és 1919. illetve a hányeremegadó adónál 1917-1918. évtől illetőleg, hogyha az adónemek jóvedelme a 100,000 koronát és a vagyonnak az értéke a 2,000,000 koronát meghaladja, továbbá hogyha a 100,000 koronát meghaladó jóvedelműk és 50,000 koronát meghaladó vagyonuk van és a kérdéses adókkal megróva nem volnak.

Felhívtnak tehát mindazok az adózók, kik fenti jogokkal élni kívánnak, hogy erre irányuló kérelmüket az aradi román kir. pénzügyigazgatóságnál legkésőbb 1919. november hó 30-ig nyújtsák be.

A szállodások

magasabb szobadíjat kérnek.

A városi tanács az átvonuló katonatisztek részére lefoglalt szobákért már régebben 1.80 K-t állapított meg. Később, mikor francia megerállás volt Aradon, az átvonuló tisztak 6 koronát fizettek a szállodai szobákért. A szállodatulajdonosok most arra kérték Zuber Andor gazdasági tanácsnokot járjon közbe az iránt, hogy az átvonuló katonatisztek most is 6 koronát fizessenek a szállodai szobákért. Zuber Andor kijelentette, hogy ő saját hatáskörében mindent el fog követni, hogy a szállodások magasabb díjakat kapjanak a szobákért és más hétéfőre új árajtást fog kitérni.

Művészet.

A Maharadzsa.

— Dr. Szello Károly és Ring Károly operettje.

Az aradi színházban ezidőben olyan operette műsorral lép a közönség elé, amire már évek óta nem volt példa. A nagy költséggel megszerzett új operettek kivül sorra eleveníti fel a színházban a régi híres operetteket, amelyeknek finom melódiai még mindig ott csengenek a közönség fülében, azonban a jövő hónap színházi programjának valóságos szenzációja lesz az az operett, amelyet legutóbb két aradi szerző nyújtott be a színházhoz.

Megirtuk már, hogy Szello Károly dr. aradi orvos Maharadzsa címen bübajos muzsikájú operettet szerzett, amelynek szövegét Ring Károly írta. A két fiatal szerző darabját benyújtotta az igazgató-sághoz, amely kész örömmel kapott a nagyszerű operett után és ki is tüzte a jövő hónap elejére. Az ötletes és szellemes fordulatokban bővelkedő darab a misztikus Indiában játszódik le és a fülbemászó valcerekon kívül egész esomó keleti motívumú zeneszám is élénkíti Maharadzstát. Színházi körök kasszadarabot várnak az operettől, ki is írták már a próbákat és a színházban teljes énekes személyzet nagyban készülődik a bemutatóra, amely a jövő hónap ötödikén lesz. A hangszereles néhez munkáját Gellért karmester végze el, míg az operett rendezése Győző Alfréd szakavatott kezeibe kerül.

Dr. Szellének, ki orvosi működése mellett már évek óta foglalkozik zenével, nem ez az első zenei alkotása. Az aradi zenekonzervatóriumban kezdte tanulmányait, ahol tanárai nagy jövőt jósoltak neki, majd a külföld nagyobb városában folytatta zenei tanulmányait. Zenei körökben élénk érdeklődéssel néznek a Maharadzsa bemutatója elé.

A színház heti műsora. Hétfő: Melidis professzor magikus és hipnotikus előadása. Kedd: Tosca, opera. Szerda: Bőregér nagy operett. Csütörtök: Bőregér nagy operett. Péntek: Császár és császár, bohózat. Szombat délután: Nigunprimás, operett. Este: Császár és császár, bohózat. Vasárnap délután Sztambul rózsája, operett. Este: Császár és császár, operett.

Dollárkirálynő. Fall: Leo Dollárkirálynő-jét, amely évekkel ezelőtt slágere volt a színházaknak, tegnap elevenítette fel a színházban. A színházban zsúfolásig megtöltött közönség a szereplőkkel együtt dudolta a népszerű, bájos dallamokat, ami annak a jele, hogy Fall muzsikája nem avult el. Az előadás az első felvonást kivéve, amely dőcögött, elsőrendű volt. Horváth Mihály (Csádys) elegáns tolettjeivel, gyönyörű éne-

Nagy követek írják alá a magyar békét.

(Folozzák a békekonferenciára.)

WASHINGTON. A Newyork Sun-nak jelentik Párisból, hogy most már kétségtelen, hogy a békekonferencia december elején befejezi tanácskozásait. Ha a magyar békeszerződést addig alá nem írják, akkor Wallace amerikai nagykövét fogja Magyarországgal szemben az egyesült államokat képviselni. A fiumei és az adriai kérdést aligha lehet az amerikai delegátusok elintézésé előtt elintézni, úgy, hogy Olaszország csak washingtoni nagykövete útján fogja tárgyalni.

Bécs. A Wiener Allgemeine Zeitung jelenti Hágából: Párisi távirat szerint a békeértekezlet feloszlása várható. Hír szerint az amerikaiak még december hónap folyamán hazautaznak. Ha addig a magyar béke nem készül el, akkor a párisi amerikai nagykövetet fogják a békeszerződés aláírására felhatalmazni. A főnehézséget most is, — miként előbb, a fiumei kérdés okozza, amit ha az amerikaiak hazautazásáig nem intéznek el, akkor Olaszország kénytelen lesz tárgyalásait washingtoni nagykövete útján folytatni.

Egy francia kereskedő perli Károlyt.

Érdekes feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen Gaston Ferre párisi nagykereskedő. A dúsgazdag francia kereskedő még tavaly októberben kétszázötven szőnyeget vásárolt Szmirnában és a két millió frank értékű árut Boroszlóba akarta szállítani. A szőnyegeket Brailában vonatra rakták, a vonatot elindították, de a szőnyeg nem érkezett meg rendeltetési helyére, s többé nem hallottak semmit az értékes szállítmányról.

Ugyanis a vonat Erdélybe érkezése idejében ott kiült a forradalom, ami mindent megmagyaráz.

Hetek teltek, hetek multak, de a szőnyeg nem akart megkerülni. Erre a francia kereskedő Erdélybe utazott, végig járta az összes vonalakat, érdeklődött minden állomáson, nagy jutalmat tűzött ki, azonban még csak az üres vaggont sem tudta megtalálni. A hónapokig tartó izgalmas hajszja a kolozsvári rendőrségen ért véget, hol a kereskedő megtette a feljelentést.

A „fikos költségek“ drágítják az árukat.

Mostanában pro és kontra sok szó esett az árvizsgáló bizottság működéséről. Igen sokan különösen a „repülő bizottság“ működését perhorreszkálják. Ez ügyre vonatkozólag a bizottság egyik tagja a következőket mondotta el munkatársunknak:

— A bizottságnak absolute nincs szándékában a szolid kereskedőket bántani, sőt indokolt esetekben még az úgynevezett „fikos beszerzési költségeket“ is tekintetbe vesszük az árak megállapításánál. Ott azonban, ahol a szolid kereskedői eljárásnak nyomát sem látjuk, ahol nem akarnak felvilágosítást adni, ahol inkorrektéget tapasztalunk, ott kérlelhetetlenül járunk el. Egyébként működésünk illusztrálására elmondok egy pár esetet.

— Egyik kereskedőnél karhatalmat kellett alkalmazni Bécsből hozott áru számláját bemutatása. A számlából pedig kiderült, hogy az 50 százalékos fikos költségen felül még 70 százalék nyereséggel adta el áruját.

— Egy előkelő cég 1800 kpronáért adott el egy sokkal kisebb értékű árucikket. Számlát nem akart előmutatni. Mikor pedig karhatalmat alkalmaztunk, azt állította, hogy az árut vette, de már nem emlékszik mennyiért. A vételért a kasszakönyvbe állítólag más áruk vételárával együtt írta be, de a könyvet nem volt hajlandó bemutatni. Más esetben a karhatalom alkalmazásánál gyanus számla került elő. Mivel a számlát egy másik aradi cég állította ki, bejelentettük, hogy most már ott ellenőrizzük a percentuális hasznot. Erre nagy tiltakozás után a kereskedő előadta az igazi számlát — az első hamis volt — s ebből kiderült, hogy 80—90 százalék hasznot szedett.

— Azt hiszem ez a három eset eléggé illusztrálja munkásságunkat és a bennünket ért támadások értékét.

Amerika lefoglalta a bányászok sztrájk-alapját.

PARIS. Azok között az intézkedések között, amelyeket az amerikai kormány a bányászok sztrájkjának megakadályozására tett, a legdöntőbb hatású a munkásszövetség körülbelül husz millió dollárt kitevő sztrájkalapjának lefoglalása. Lewis, a szövetség elnöke a polgári jogok és az alkotmány megsértésének minősíti a sztrájkalap lefoglalását.

kével, diszkrét játékaival, egyéni bájjal meghódította a közönséget. Ocskay (László) gyönyörűen énekel, a játéka is eleven volt, de a prózával küzdött, ugyanez áll Jakabffyra, aki elegáns külsejével illuziókeltő volt. Sz. Rontay Boriska temperamentumosan táncolt és sok elevenséget vitt az előadásba. Győző diszkrét, finom humorral játszotta a milliárdost. Seimeczy és Faludy ügyesen táncoltak és mókáikkal állandó derűséget keltek. Benkőné egy apáca szerepéből csinált kabinetalakítást Kieffer Lujza (Daisy) temperamentumos, bájos volt, de a legnépszerűbb énekszámok hátatalanak maradtak. Kár, hogy operettekben léptetik fel az egyébként tehetséges művésznőt. Gellért karmesternek ugyancsak sok dolgot adott hogy a zenekart és a kórust együtt tartsa. (Ky)

* A képtárlat iránt, amely kedden nyit meg, állandóan igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Eddig is már elég szép számban keltek el festmények. Az eddig eladott képek a következők: „Tűkör előtt“, „Lehet-e fürödni“, „Parti homokban“, „Lófürösztés“, „Öreg baka“, „Bachánszó“, „Virágár“, „Virágesendélet“, „Siesta“, „Nyári napsütés“ Illenz Lipót festményei. „Őszi nap“, „Pipaos rét“, „Körös medre“, „Patak mentén“, „Virágos mező“, „Őszi nap“ és „Nyárfák“ című Balla Béla festményei. A tárlat 16-ig van nyitva d. e. 10—1/1-ig, d. u. 2—4 óráig.

* A Bőregér szerdai reprize, amelyet sok gondnal készített elő az énekes személyzet, biztosan meghozza ennek a pompás Strauss-operettnek most is a teljes sikert. Az e heti műsoron kétszer szerepel egymásután a Bőregér, míg péntektől kezdve a színház bohózat-újdonasága, a Császár és császár megy. Csupa kacagató ötlet ez a nagyszerű darab, telve frappans helyzetekkel és jellem komikummal. Hétfőn a bukaresti Alhambra színház tagja, Melidis professzor tart előadást. Kedden a Tosca-t ismétli meg az opera-együttes.

* A jövő évi magyar naptárak Osijeken szerzhetőek be: Könyv- és papirkereskedők, hírlapelárusítók, tőzsdék, vegyes-árukereskedők, vásári árusok, az 1920-iki szék 6-évre szóló 160 oldalas nagy képes csaló naptárt Osijeken (Zupanijska ulica 37-ik szám), a „Testvériség“ című dráma-melléki magyar hírlap kiadóhivatalánál szerzhetőek be, amennyiben az általánosan ismert rendkívüli nagy papirhiány miatt, ez idén csakis ezen vállalatnak sikerült magyar naptárakat, — természetesen korlátozott mennyiségben — kibocsájtani. Csak viszontelárusítók kaphatnak a naptárakból, míg a készlet tart, kik nagy árkedvezményben részesülnek. Távirati cím: Testvériség Osijek I. Ugyanitt, — íróasztalok részére, magyar és német előjegyzési heti naptárak is beszerezhetőek. Egyed-árusítás egyes karúletekre esetleg megkapható.

HIREK.

— **Samuely — Szomvá.** Érdekes hírt közöl a magyar hivatalos lap mai száma. A belügyminiszter megengedte Samuely Pál kaposvári gyárigazgatónak, hogy családi nevét Szomvá-re változtassa. Nyilván senki sem fog esodálkozni a gyárigazgató elhatározásán.

— **Új anyakönyvvezető.** Agoston Zsigmond városi tisztviselőt, az anyakönyvvezetőség fiatal tisztviselőjét, Velicin Romulus dr. prefektus anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Katonai szemle.** A II. hadosztály az aradi helyőrség csapataival hétfőn, vasárnap délelőtt fél 11 órakor diszfelvonulást rendez. A polgármester elrendelte, hogy a diszfelvonulás ünnepélyességének emlékére vasárnap a köz- és magánépületeket, továbbá a nyílt úttal birók üzleteit és magánlakárait nemzeti zászlóval kell felszíteni.

— **Arverés a rendőrségen.** Az aradi rendőrbíróságon ma délelőtt kiárusították a több hónap alatt felhalmozódott bűnjelöket. Különösen cérnát, gyufát és cipőfüzöt lehetett olcsó áron vásárolni ezen a kiárusításon.

— **Nincs dohány a városi gazdasági hivatalban.** Egyes lapok azt írták, hogy az utcai árusoktól lefoglalt trafikárut szétosztás céljából a városi gazdasági hivatalnak adták át. Felkértek annak a közlésére, hogy dohánynevelő a gazdasági hivatalnak egyáltalán nem áll rendelkezésére, a felett kizárólag a pénzügyigazgatóság rendelkezik.

— **Vidéki előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetési hátralékuk van, szíveskedjenek tartozásukat haladéktalanul hozzánk juttatni, mert a horribilis lapelállítási költségekre való tekintettel lapunkat csak azon t. előfizetőinknek küldjük, akik az újságelőfizetést idejekorán megújítják. Miután a posta pénzt nem fogad el, az előfizető az összeget lefizetheti az „Aradi Közlöny” részére valamelyik banknál, szövetkezethél vagy megbízhat egy itteni, vagy ideutazó ismerőst, hogy az előfizetést kiadóhivatalunkban egyenlítse ki. Amennyiben előfizetőink lapunkat pontosan nem kapják kézhez, szíveskedjenek erről a kiadóhivatalt értesíteni, hogy a szükséges intézkedést megtehessek. Ahonnan lapunk vissza nem érkezik, ott a kiadott lapok értékét követelni fogjuk.

— **Eljegyzések.** Kripp Gizella, Eberhardt Jenő jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tóth Mancika és Páva Zsigmond** Arad jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ipari petróleum.** Petróleum jeggyel bíró iparosok az ipartestület irodájában jegyeik felmutatása mellett 3 liter petróleumot kapnak. És pedig hétfőn az A. E. betűig, kedden a F. K. betűig, szerdán az L. O. betűig. Csütörtökön a hátralévk. Az Ipartestület Elnöksége.

Franciaország felveszi a kereskedelmi forgalmat a volt központi hatalmakkal.

BÉCS. A Wiener Allgemeine Zeitung jelenti a Majna melletti Frakfurtból: Párisból jelentik: Hivatalos jegyzék felhatalmazza a francia alattvalókat arra, hogy a volt központi hatalmak polgáraival ismét megkezdjék a kereskedelmi forgalmat. Az élelmiszerek kivételével minden árucikk kivitele szabad, azonban a központi hatalmak országaiába történő szállításoknál az újjáépítési miniszter engedélye szükséges.

Hallgat Vilmos excászár.

Hágán át jelentik Londonból: A „Daily Mail” cikket közöl, amelyben Vilmos excászár nyilatkozik a kiadatás kérdéséről. Az „Anvers” című folyóirat tudósítója nyilatkozatot kapott a volt császártól dr. Kriegel utján, aki a Berlin és Amerongen közötti futárszolgálat főnöke. Kriegel nyilatkozatot tett a volt császár elé, amelyet a jelenlegi kormányon belül és kívül álló kilenc előkelő személyiség fogalmazott meg és kérte a volt császárt, hogy a haza kedvéért írja alá a nyilatkozatot. A volt császár elutasította a kérést és így nyilatkozott:

„A mai viszonyok között lehetetlen nyilatkozatot tennem, bár a nyilatkozatot, valamint azt a szellemet, amely a nyilatkozatot sugalmazta, teljesen tudom méltányolni. Nem ismerem más szempontot, mint azt, amelyet már egy éve követek és amíg a helyzet nem változik, nem is tehetek egyebet, mint hogy hallgatom.”

Megkerült a volt ezredes podgyásza.

Megirtuk tegnapi lapunkban, hogy az aradi állomáson ellopták Hauser Sándor volt honvédezredes ötvenezer koroná értékű fehérneműt tartalmazó fonott kosarát. A volt ezredes azonnal jelentést tett a lopásról a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást az eltűnt értékek kézrekerítésére. Ma reggel aztán ismét megjelent a rendőrségen Hauser Sándor és elmondotta, hogy a hírlapi közlemények folytán csomagja megkerült. Azt ugyanis tévesen vitték el és miután a hírlapokból értesültek a csomag igazi tulajdonosának nevééről, azt ma reggel visszajuttatták hozzá.

Keresik a kulturpalota könyvtárosát.

Megirtuk annak idején, hogy Farkas József dr. a Kulturpalota könyvtárosa annak idején hosszabb szabadságot kapott és a szegedi kormányral Szegedre, majd Budapestre utazott, mint dr. Varjassy Lajos titkára. A könyvtáros szabadságideje lejárt, de dr. Farkas nem csak szolgálattételre nem jelentkezett, hanem időközben családját is felköltöztette Budapestre, ahol hír szerint a kultuszminisztériumban nyert beosztást.

A polgármester ma hirdetményben szólítja fel Farkas József drt, hogy nyolc nap alatt jelentkezzen, mert ellenkező esetben állásától el fogja mozdítani.

Általános sztrájk Berlinben.

BERLIN. Az összes fémmunkások ma proklamálták az általános sztrájkot. A fémmunkás szövetség vezetősége egyidejűleg mindkét szocialista pártihoz felszólítást intézett, hogy minden előkészítélet tegyenek meg egy 48 órán belül hatályba lépő általános sztrájkra.

BERLIN. A berlini közuti vasút főműhelyében ma több ezer munkás abbahagyta a munkát a fémgári munkások sztrájkjával való szolidaritásból.

Az első kommunista-akasztás.

A nagykanizsai törvényszék a múlt héten tárgyalta Polónyi János vádbiztos, volt kazánkovács, kommunista bűnpörét. Polónyit azzal vádolták, hogy mint vádbiztos, három ellenforradalmárt halálra ítéltetett és ezeket ki is végeztette. Polónyit a törvényszék gyorsított tanácsa halálbüntetésre ítélte és mivel az ítélet ellen felebbezésnek nincsen helye, az jogerős lett. Bali Mihály, állam hóhér végre is hajtotta az ítéletet.

— **Aradi siketéma-intézet.** A beiratások november hó 22. és 23-án lesznek megtartva. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy egyelőre csak I. és II. osztályú növendékek lesznek felvéve, míg a felsőbb osztályokról csak később lesz gondoskodva, a miről annak idején értesítve lesznek. A szegénysorsu gyermekek ellátásáról az állam fog gondoskodni.

— **Hét hónapi börtönrre ítélt vasutas.** Lopással vádolva állott ma az aradi törvényszék előtt Hert János vasutas. Hert es év szeptemberében az ármentesítő társulat nagyzerendi telepéről nagyobb mennyiségű kötelet lopott el, amelyet aztán poton pénzen eladott. Ma tárgyalta ezt az ügyet Eöttő József táblabíró büntető tanácsa, amely a tolvaj vasutast hat hónapi börtönrre és három évi hivatalvesztésre ítélte.

— **Halálozás.** Özv. Steinitzer Józsefné, sz. Tanfy Jenny ma 80 esztendőskorában befejezte földes életét. Az elhunyt gyermekei: Steinitzer Jenny polg. isk. igazgató, Tanfy Iván tanítóképződei igazgató és számos rokon és jóbarát gyászolják.

— **Állatorvosi hír.** Kassay Pál állatorvos működését Thököly Imre-utca 3. sz. a. megkezdte.

— **Rendőri hírek.** Özv. Jiraszek Lajosné Báthory-utcai borpincéjéből eddig még pontosan meg nem állapítható nagyobb mennyiségű bort loptak el az éjjel. — **A Korniss Testvérek cég** feljelentést tett a rendőrségen, hogy ma reggel, amíg kocsijai lisztet szállítottak az utcán, azokról hét zsák lisztet ismeretlen tettesek leloptak.

— **Vasárnapi football mérkőzések.** November hó. 9-én, vasárnap délelőtt az ATE óvárterei sporttelepén 9 órai kezdettel a Hungaria AAC II., utána fél 11 órakor az Ujaradi SE. AMIE II. szövetségi díjmérkőzések lesznek megtartva. — Délután pedig az ATE. Óvár-terei sporttelepén fog lezajlani az ATE Törökves bajnoki mérkőzés, mely az őszi szezon egyik legérdekesebb mérkőzésének ígérkezik. A bajnoki meccs pontosan fél 4 órakor kezdődik, előzőleg az ATE II. Törökves II. csapatai játszanak a szövetségi díjért, fél 2 órai kezdettel.

— **Lisztelosztás.** Értesítjük a közönséget, hogy f. hó 10-től kezdve fejadagonként 1 kg. tészta, 1 kg. főző és 2 kg. kenyérliszt kerül kiosztásra, aminek adagonkénti ára K. 9.20 papircsésze nélkül. Figyelmeztetjük ugy a közönséget, mint a kereskedőket, hogy akik adagjukat egész mennyiségben ki nem váltják, utólag nem tarthatnak rá igényt. Felhívjuk az I., II., III. kerületbeli kereskedőket, hogy f. hó 10-én hétfőn, a IV., V., VI., VII. kerületbeli kereskedőket, hogy f. hó 11-én kedden, a VIII., IX., XI. és XII. kerületbeli kereskedőket, hogy f. hó 12-én szerdán utalványaik kiváltása végett a közéletmozgási bizottság hivatalában (Kulturpalota) jelenjenek meg. Közéletmozgási bizottság.)

MOZI.

— Egy tévedt nő naplója. (Margarethe Böhmé regénye filmen.) Csodásan szép és megrázó drámát vetített szombati új műsorán az Uránia. „Egy tévedt nő naplója” a címe annak a 6 felvonásos erkölcsdrámának, mely a filmgyártás egyik remeke. A főszerepben Erna Morena ez az ideges modern női szépség nyújtja művészetének legjavát. A képet már csak vasárnap vetíti az Uránia. Az utolsó napra már alig kaphatók jegyek a színházi pénztárnál.

— Nagy áldozat. (Thea Sandten az Apolló vasárnapi műsorán.) Ezt a nagyszerű filmet szombaton láttuk először az Apollóban. A képnek elsőrangú szereplői, megrendezése, igaz szórakozást nyújtott a mozibájos közönségnek, — kik a műsorváltozás öröme megtöltötték a színházat. A film még csak vasárnap kerül vetítésre.

— Hoffmann mesél az Apollóban. Hétfőtől kezdve láthatjuk az Apolló színházban Offenbach világhírű operáját a „Hoffmann meséit” filmen. Richard Oswald a híres német rendező elsőrangú, pazar kiállítású filmet produkált. Az opera alakjait is úgy választotta meg, hogy az teljesen tökéletessé teszi a filmet, amelyet három napig vetít az Apolló.

— Diáksínyek. (Vigjáték esték az Urániában.) Hétfőtől kezdve újabb diáktörténetet láthatunk az Urániában. Else Eckersberg a bájos német moztár kedves alakítása könnyekig megkacagtatja a nézőt. A kedves vigjáték három napig marad műsorán az Apollóban.

szerkesztő távollétében a szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Pogány József ölette meg Tiszát.

BUDAPEST. Seregestül jelentkeznek már tanuk a főkapitányságon, a Tisza-ügy aktái szaporodnak, a kitűzött jutalomdíj érezteti már hatását. A vallomások azonban nagyrészt jelentéktelenek. Az újabb tanuvallomások után valószínűnek tartja a rendőrség, hogy a gyilkosság értelmi szerzője Pogány József volt.

Sok körülményből arra lehet következtetni, hogy Pogány József vitte ki a gyilkos katonákat gépkocsiján a Hermína-úti villáig s a tett elkövetése után ugyanezen az automobilon hozta őket vissza a város belső területére. Tény az, hogy a gyilkosság délutánján Pogány nem vett részt a katonatanács ülésén.

Gärtner Marcell Mór letartóztatása sem mozdította elő a nyomozást. Gärtner megmarad első állítása mellett, hogy csupán protekciót akart kérni Tiszától, a gyilkosságban semmi része nincsen. A rendőrség kihallgatta erre vonatkozóan Almássy Denise grófnőt is, aki megerősíti Gärtner vallomását. A grófnő ugyanis kijelentette, hogy Gärtner tényleg valami kéréssel jöhetett a villába, mert aznap az ebédnél Tisza ílyesmit említett is. Kedden délután folytatták a kihallgatásokat a rendőrségen, a vallomások azonban jelentéktelenek.

Király Pista haldoklik.

Ki ne ismerné Aradon Király Istvánt, vagy amint általánosan nevezik Király Pistát. Ha valaki kétszer-háromszor végigsétált a főútvonalon, annak okvetlenül szemébe tűnt az egyházi dalokat dudoló hétrétegörnyedt, fantasztikusan rongyosan felruházott szomorú alak, aki teljesen elhanyagolt emberi külsejével, hosszú szakállával, fülére lógó kócos hajával, beesett arcával mindenkiben szálfalmat ébresztett.

Az aradi élet eme tipikus alakjához mindenkinek volt valami köze. Az egyikőtől háromszáz fillér kölcsönt vett fel, amit szabályszerűen kiállított nyugtával igazolt, másoktól kopott rongyos ruházatát igyekezett feljavítani, nyakán lógó hosszukás konzerves dobozával pedig mindennap bekopogtatott egy-egy ismert uricsaládhoz, így gyűjtve össze mindennapi táplálékát. Hosszu ideig szolgálta a Mihorita-rendházat s az aradi szerkesztőségeknek is állandó látogatója volt. Hol hűsögesen leadta a lapok szerkesztőit megrovó hosszú szarkaláb betűkkel írt végzéseit.

Most már hetek óta nem láttuk az utcán Király Istvánt. A természetnek ez a szerencsétlen szülöttje húzamosabb idő óta a ház-lakója, ahol mint értesülünk, haldoklik. Az életet bár öntudatlanul is sok szenvedéssel átküzdő test egy fehér kórházi ágyon vivja utolsó keserves tusáját az életért, amely ugyan nem nyújtott neki semmit, de améhez mégis görcsösen ragaszkodik. Apóli szeretettel gondozzák a szegény bolondot, aki nemsokára még egyszer megteszi azt az utat, amit életében annyiszor végiggyalogolt keresztül a kezében, — a temetőig.

Aradi Nemzeti Színház.

Ma, 9-én:
Délután 8 és fél órakor
LIII.
Este fél 8 órakor
Dollár királynő.

APOLLO URANIA.

Ma, 9-én:
Nagy áldozat. Egy tévedt nő naplója.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Minden külön értesítés helyett!
Özv. Grósz Károlyné és Dr. Kilyényi Albertné, szül. Grósz Margit fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb egyetlen fia, illetve fivér

Dr. Grósz Jenő

orvos

életének 25-ik évében 1. 6. november 8-án, hajnalban hosszas s kínos szenvedés után elhunyt.
Temetése az isk. sírkertből lesz 1. hó 9-én, délután 3 órakor.

Aldás és béke peraira:

Arad, 1919. november hó 8-án.

Dr. Kilyényi Albert sógora, Kilyényi Laci unokaöccse, Grósz Ede és neje Fleischer Janka, Grósz Emánuel és neje Deutsch Riza, Grósz Armin és neje Stark Reza, Grósz Zsigmond és neje Seligmann Lujza, Özv. Dr. Grósz Lajosné, Fricsh József és neje Berger Szeréna, Fehér Arminé, Berger Milka, Hegedüs Arminé, Berger Lujza, Berger Berta, Balázs Dezső, nagybácsik és nagynénik. 8898

Értesítés.

Értesítem a n. 6. közönséget, hogy Forrai-utca (Guttman-házban) kész gyermekruha raktárt nyitottam. Raktáron tartok kabátokat, ruhákat, kötényeket, babakelengyéket. Megrendelések 24 óra alatt eszközöltetnek. 6363

Tisztelettel:

Rónai Edéné Godza Vilma

Dorsch-féle
Csukamáj-olaj
: kapható. :

Hamvasarcbórt
csak
Anny Crém-mel
lehet elérni.
Zsíros és száraz
ára: 4, 6, 8, 10 kor.

Albin
kenőcs
megszünteti a rüh és viszketegséget. Nem piszkít szagtalan.
Ara: 3, 5, 8 kor.

Tikin
baromflvész elleni
biztos szer.
Ara: 3.50 és 5.50

Fenti szerek egyedül kaphatók: 18

WAJDITS GYÖRGY
Jézus Szíve gyógyszerárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina-utcai megállónál. — Ötvenesi uradalom, H. A. V. és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Bőrviszketegséget azonnal megszüntet a Tanné-Menthol kenőcs, ára 6 korona.

Nagyobb mennyiségű
NEOSOLVARSAN
érkezett.

Elsőrendű
Gummikülönlegességek kaphatók, 1 drb. 10 korona, 10 drb. 80 korona.

Poloskák irtására egyedül biztos szer a PHENOLSAV 4, 5 és 7 koronás üvegekben.

Hajhullás ellen legjobb a Kapossy-féle H A J-ELIXIR, ára 15 korona.

Fenti szerek kaphatók:

Hajós Árpád gyógyszerárában
Arad, Andrássy-ut 22. szám.

**Páratlan hatása szépitőszert!
ELZA kámför eréme**

2-3-szeri bekenés után kista fiatal arvak lesz, szép, májfolt, ráncok elmúlnak és arcpégyüket megtarthatják, ápolhatják, növelhetik. Egy tégeley ára 8 korona.

6029 Kapható az egyedüli kisköztől
WEISZ ARNOLD
gyógyszertára, Kálvin és Köszeg-sz. sarak.
Kapható még Hazza és Vas drogériákban.

Sertésbetegségek elleniszert „Sual“
kapható **Wajdits** gyógyszertárában
1/2 Kg. 8 korona 6820
József főherceg-ut 11.

Mosószappan

prima minőség, nagyban
kilogrammonként 17
koronáért, kicsinyben
18 koronáért korlátlan
mennyiségben kapható az
Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

Garai Károly
butor fiata 5887
Arad, Asztalos Sándor-u. 1-5.
Törvényesen bej. cég. Telefon 778

**Ha szép és tartós férfi,
női- és gyermekcipőt**
akar, úgy keresse fel. 9610

Scharle Ferencz
férfi, női és gyermekcipőszet
Cserneovits Péter-utca 15. sz.
alatt ahol állandóan késő
fiú és leány cipők nagy
választékban vannak raktáron

Javítások pontosan eszközöltetnek.
Tartós munka! Szolid árak!

Ajánlunk eredeti angol Sunlight
toilette glycerint, Glycerin toilette
crémet. Eredeti csomagolású carls-
badi-sót, Lysoformot, Terpentín-olaj-
jat, Csukamáj-olajat, zabdarát, zab-
pelyket, zablisztet, ruhafestékeket,
gyógyezukorkákat, seidlitzport, sü-
tőport, vanilont, salieilsavat, Bruns-
vattát, kötszereket stb. 6270

Dr. Földes és Elehs
Arad.

**Villamos világítás,
csengők és telefonok**

szakszerű berendezését
elvégeztetik; javításokat
juttányosan készítünk:

Varga és Rosenfeld
villanyszerelők,
Andrássy-tér 3. sz.
Telefon 970. sz. 6246

Hulladék papir

nagymennyiségben kapható
Cim a kiadóban.

Figyelem! Figyelem!

**Komlós Testv. és Muzsay
férfi, fiú és gyermekruha áruháza Forray-u. 8.**

Állandó nagy raktár saját készítményű férfi, fiú és gyermekruhákban, gyapju és angol szövetekben. Külön mérték utáni osztály. Olcsó szabott árak. Szolid kiszolgálás. 6154

Borkereskedők és szőlőbirtokos
árak szives figyelmében. 9641

Állandó nagy raktárban minden nagy-
raktár bérés sághban kapható

Ungár József
ARAD, Varjassy Lajos-u. 39.

Schönberger Albert

5415 zsák, zsinog, kötéláru és
ponyvák nagykereskedése
Arad, József főherceg-ut 11.

Zománcozott edény

kapható maximális áron 5915

**Nagy Adolftnál József fő-
herceg-ut 8.**

Champoing Poudre

a legkitünőbb szer

hajápolásra.

Minden külföldi champoingt felül-
mul. — Ára 2.— korona.

Ha fáj a feje,

próbálja meg

a ROZSNYAY-féle

fejfájás elleni

pasztillát.

1 füveg 20.— korona.

Színházi pirosító

(Le Theatre rouge)

már kapható 4.— koronáért.

Kéz- és lábizzadás

ellen a legideálisabb szer

„Anosmin“ poudor ára 6 K.

„Anosmin“ szesz ára 6 K.

Azonnal szárit, szagtalanit.
Izzadást megszünteti.

ROZSNYAY gyógyszerertáraban

vezetője: **ASMANY GYULA** gyógyszerész.
Arad, Szabadság-tér és Eötvös-utca sarak. 9471

**Villamos világítás, csengő és telefon berendezéseket
és azok javítását vállalja**

Délvidéki Villamossági Vállalat

Vörösmarthy-utca 3. sz. Telefon 11-51.
Pontos munka! Szolid árak! 9111

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegnek utasítással 10 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“
folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit!! Szagtalanit!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 3.— korona;
Peppo hintőpor ... 2.— korona.

Hajós Árpád gyógyszerertáraban

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyvizketegség
biztos megszüntetésére legjobb szer
a Frigrin. Ára 1 üvegnek 5 kor.

Hajszókitó Goldelse

minden haját aranyzókére fest,
elismert kitímó szer 1 füveg 8 kor.

Kaphatók: **Hajós Árpád**
gyógyszertárban 6383
ARAD, Andrássy-tér 22.

Harisnyakötő-gépeket

új, vagy használtak, de jó állapot-
ban levőt, vidékre, azonnali
megvételre keresünk. 9617

Címeket:
Wallinger hirdetőjébe Lázár-utca. körünk.

Márton Jenő

fűszer és gyarmatáru kereskedése
ARAD,

Zrinyi-u. és Tököly-tér sarkán.

Állandóan friss fűszer és gyarmat-
áru kicsinyben és nagyban. 9617

**Kékités üvegeket 1
koronáért vesznek.**

A hirdetés biztos

megjelenése érdekében kér-
jük a t. köznséget, hogy aki

Aradi Közlöny

hirdetnei kíván, juttassa a hir-
detést a délelőtti folyamán
a kiadóhivatalba.

Katona Sándor

férfi és női cipész

Arad, Hunyadi-utca 6.

Elvállalja minden e szakba vágó munkák
készítését, a rendelőknek legkénye-
sebb igényelt is kielégítve, pon-
tos kivitelben, juttányos árért. Javítá-
sek szintén pontosan elkészülnek. 9812

Könyvkötői gépek

6-s felszerelések eladók. Ugymint: 1 drb.
Anger-féle aranyozó gép 48x50 centi
nyomó lappal, alig használt és fésték
lappal, 1 Anger-féle új dekli olló egész
vasból 100x70 cm-t, 1 Krause gyárt-
mányu kereskes vágó gép ócska javított
állapotban 50 centis vágó hegyes, 1 drb.
drót tűző kézi hajszára, réz betéttel, sek
réz díszítéssel (stanzák) kézi fletták,
élmotetők, ujak, préselőszkek, asztal,
stb. Az egésznek az ára készpénzfizetés
ellenében 28.000 korona, azaz huszon-
nyolcezer korona. Megbízati:

Muzsly
könyvkötő Békéscsabán Ferencz József-
tér 3. szám. 9568

Ucska, használt

élelmintárgyakat

megvételre keresünk.
Aradi nyomda részvénytársaság.

